

Jizzakh State Pedagogical Institute

**Journal of Preschool
Education**

*The faculty of pre-school
education*

MOSLASHUVCHAN SINIF ATMOSFERASINI YARATISH

Mavlonova Durдона Abdimajid qizi
Jizzax pedagogika universiteti 3-bosqich talabasi.

Annotatsiya: Maktabgacha ta'limni rivojlantirish, bolalarni turli soxalarga qiziqishlarini oshirish. Bolalarga ingliz tilini o'yinlar orqali qiziqarli tarzda o'rgatish to'g'risidagi fikr va muloxazalar keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Ingliz tili, tarqatma materiallar, o'yinlar, musiqa

Bugungi kunda mamlakatimizda chet tilini o'rganish o'z-o'zini rivojlantirishning bir usuli emas, balki zarurat bo'lib qolmoqda. Qishloq joylarda maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilari ingliz tili muhitidan ancha uzoq bo'lgan sharoitda o'sishadi va bolalarning fikrlashi mavhum shaklda qolaveradi, bolalarning yangi bilimlarni o'zlashtirish jarayoni doimo hissiyotlarga tayangan holda kechadi. Shuning uchun bog'cha yoshidagi bolalarga ingliz tili o'qituvchilari atrofidagi buyumlardan kartochkalardan va boshqa qo'llanmalardan to'liq foydalanishadi. Jamiyatda chet tiliga bo'lgan talab bir tomondan shuningdek, ot-onalar tomonidan til nafaqat zamonaviy insonni tarbiyalashning omili, balki uning jamiyatdagi ijtimoiy va moddiy farovonligining asosi ekanligini tushunishi boshqa tomondan, bu vaqtda chet tilini erta o'rganishni ayniqsa mashhur va dolzarb qilish. Agar 20 yil oldin tilni bilish faqat ba'zi sohalar ishlarida talab qilinadigan bo'lsa, endi kamida bittasini o'zlashtirish kerak.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni chet tiliga o'rgatishning asosiy maqsadlari:

bolalarda chet tilida boshlang'ich muloqot qobiliyatlarini shakllantirish;

o'z maqsadlariga erishish, hayotiy aloqa sharoitida fikr va hissiyotlarini ifoda etish uchun chet tilidan foydalanish qobiliyati;

chet tillarini yanada o'rganishga ijobiy munosabat yaratish;

boshqa mamlakatlar hayoti va madaniyatiga qiziqishini uyg'otish;

Maktabgacha yoshi, ayniqsa, chet tilini o'rganishni boshlash uchun juda qulay yosh, bu yoshdagi bolalar til hodisalariga nisbatan sezgirligi bilan ajralib turadi, ular o'zlarining nutq tajribalarini, tilning sirlarini tushunishga qiziqishadi. Maktabgacha yoshidagi bolalarga ingliz tilini o'rgatishning o'ziga xos xususiyati shundaki, ular shunchaki kitob va daftarni varaqlamaydi, mashg'ulot jarayoni zerikarli bo'lmasligi kerak va bolalar o'zlari bilimga intilishlari kerak. Bolalar hamma narsani so'zma so'z qabul qiladi, shuning uchun bolalarga hamma narsani aniq misollar orqali tushuntirishi kerak.

Shuning uchun ingliz tili maktabgacha yoshdagi bolalar uchun o'yin tarzida o'tilishi juda qulay va bu orqali bolalarda ijobiy munosabatga erishish mumkun.

Chet tilini o'qitishda o'ynash ta'lim faoliyatiga zid emas, balki u bilan organik ravishda bog'liqdir.

To'g'ridan-to'g'ri ta'lim faoliyatidagi o'yinlar epizodik va yakka bo'lmasligi kerak. Tilni o'rganish jarayonida boshqa tadbirlarni birlashtiradigan va uchidan uchugacha o'yin texnikasi zarur. O'yin metodikasi xayoliy vaziyatni yaratishga va bola yoki o'qituvchi tomonidan ma'lum bir ro'lni qabul qilishga asoslangan.

Ritmik musiqa o'yinlari bu- har qanday ananaviy o'yinlar, masalan sheriklar tanlovi bilan raqs tushadigan raqslar, bu muloqot qobiliyatlarini o'zlashtirishga emas, balki nutqning fonetik va ritmomelodik jihatlarini yaxshilashga va til ruxiga botish uchun yordam beradi, masalan: „yong'oqlar va may“, „siz nima?isim“, „Menga do'stlarim yoqadi“ va boshqalar

Badiy yoki ijodiy o'yinlar. Bu o'yin va badiy ijod chegarasida turgan faoliyat turi bo'lib, unga yo'l o'yin orqali bolaga to'g'ri keladi. Ular, o'z navbatida, bo'linishi mumkin.

Ta'lim shakllari iloji boricha ko'proq leksik birliklarni o'zlashtirishga emas, balki mavzuga qiziqishni tarbiyalashga, muloqot qobiliyatlarini rivojlantirishga va o'z fikrlarini ifoda etishga qodir bo'lishi kerak. Bolaning kompetentsiyasida til birliklarining keying o'sishini o'z zimmasiga oladigan bolani minemal mablag' bilan ta'minlashga imkon beradigan, materialni o'zlashtirishning ma'lum fazilatlariga erishish muximdur, ulardan vaziyat va mazmunli foydalanish.

Treningning boshidanoq bolalar bilan ingliz tilida ishlashning ma'lum bir uslubini rivojlantirish, muloqotning eng odatiy holatlariga mos keladigan marosimlarni joriy etish kerak. Bunday marosimlar (salomlashish, hayrlashish, qisqa mashqlar, ingliz tilida qabul qilingan hushmuomalalik formulalaridan foydalanish) bolalarga chet tili aloqasini o'rnatishga imkon beradi, ingliz tiliga o'tishni osonlashtiradi, bolalarga dars boshlanganligi endi darsning ma'lum bir bosqichi o'tishini ko'rsatadi.

Sinf muxitini yaxshilash uchun qo'shiq va harakatli o'yinlardan foydalanish.

Moslashuvchan sinf atmosferasini yaratish, ba'zida har qanday ta'lim usulidan ko'ra muximroqdir. Sinfda dars boshida inglizcha yoqimli qo'shiq bilan o'qituvchi boshchiligidagi barcha bolalar birgalikda qo'shiq kuylaydilar va uning oxangiga mos ravishda biroz raqsga tushadilar. Bu o'z o'zidan ularning tanalarini chiniqtirib, yanada tetik bo'lishga va qo'shiqning so'zlarini tezroq yodlashga yordam beradi. Inglizcha muhit, muhimi, yaxshi o'quv atmosferasiga tabiiy ravishda kirishga imkon beradi. Bolalarning o'zini o'zi boshqarish qobiliyati sust bo'lib butun mashg'ulot davomida etiborini jamlashi va egallab olishi qiyin. Shuning uchun o'qituvchi bolalar tinglashni yaxshi ko'radigan qo'shiqlarni

she'rlarni yoki tilni chiniqtirish uchun tez aytishlarni yoki bo'lmasam bolalar yaxshi ko'radigan animatsion multfilmni taqdim etishi kerak.

Multimedia orqali o'qitish tarbiyachiga katta imkoniyatlarni beradi. Bunda bolalarning qiziqishini yuqori darajagacha ko'tarish va ularning etiborini uzoq vaqt jalb etib turish mumkin. Bu orqali bolalarning tilga bo'lgan ko'nikmalarini yana ham ortganini ko'rish mumkin.

Agarda mavzuyimiz „Fruit” bo'lsa biz har hil mevalarning nomlarini o'qitishda avval ularning shakllaridan foydalanamiz, bolalar bunga qattiq e'tibor qaratishadi va shu zaxotiy oq „peach”, „apple”, „ banana”...deb mevalar nomlarini ayta boshlashadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. David A. J, Eggen, P Kauchak. Methods for Teaching: Promoting student learning(M)2002.
2. Liu wang. Ertong xinglixue kaocha(J).2017-18.
3. Feng Wang, Applying Technology to Inquiry-Based Learning in Early Childhood Education(J). Early Childhood Educ.